

Asia: VN/16661/2026

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosille 2026–2027 VN/16661/2026

Lämmitysenergia Yhdistys ry pitää valtioneuvoston asetuksen tavoitetta rakennusten energiatehokkuuden parantamisesta ja päästöjen vähentämisestä kannatettavana, mutta esittää, että avustuskelpoisiin toimiin lisätään uusiutuvan lämmitysöljyn käyttöä mahdollistavat poltinpäivitykset sekä öljy-/kaasukattilan rinnalle toteutettavat hybridijärjestelmät. Näin asetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa teknologianeutraalisti, kustannustehokkaasti ja huoltovarmuutta vahvistaen.

Perusteluluonnoksessa todetaan, että suurimmat päästövähennykset saavutetaan rakennuksissa, jotka ostavat lämmitysenergian suuripäästöisiltä aluelämpölaitoksilta tai luopuvat öljylämmityksestä. Tämän vuoksi avustuksen piiriin tulisi sisällyttää myös sellaiset toimenpiteet, joilla nykyinen öljylämmitysjärjestelmä voidaan muuttaa käyttämään uusiutuvaa lämmitysöljyä, kuten polttimen uusiminen tai hyväkuntoisen polttimen päivittäminen. Tämä mahdollistaa merkittävät päästövähennykset ilman koko lämmitysjärjestelmän ennen aikaista uusimista.

Vastaavasti toimivan öljylämmitysjärjestelmän muutostöiden lisäksi voidaan avustaa ns. hybridijärjestelmän tekemistä olemassa olevan öljy-/kaasukattilan rinnalle. Näin saadaan kaikista kustannustehokkain ratkaisu ja tukirahat riittävät useampiin kohteisiin. Hybridilämmitys esim. ilmavesilämpöpumpun ja öljykattilan yhdistelmä taloyhtiömuotoisessa rakenteessa edellyttää myös automaation hyödyntämistä, jolloin järjestelmään voidaan määrittää taloyhtiön sähkönhinnat tai seurata pörssisähkön hintaa sekä säilöissä olevan öljyn hinnat ja näin myös optimoida kiinteistöjen käyttökustannukset.

Öljylämmityksen CO₂ päästöt käyttäjä kohtaisesti pienenevät lähes nollaan käytettäessä uusiutuvaa HVO lämmityspolttoainetta ja samalla estetään kiinteistöjen sähköliittymien pääsulakkeiden suurentaminen, kaapelointien uusiminen ja mahdolliset muuntoasemien muutostyöt. Tällöin myös

varmistetaan kireimpien pakkasjaksojen riittävä lämmitysteho eikä aiheuteta sähkötehon kuormituspiikkiä valtakunnan verkkoon vaan vähennetään pakkaspäivien sähköntarvetta.

Öljylämmitysten säilyttämisen puolesta puhuu myös niiden huoltovarmuustekijät. Kun hybridijärjestelmät suunnitellaan ja toteutetaan oikein, on niiden tuomat hyödyt suuremmat kuin lämmitystapa muutoksella saavutettavat hyödyt ja ne saavutetaan huomattavasti pienemmillä investoinneilla.

Esitetyissä laskelmissa ei vielä riittävästi huomioida uusiutuvan lämmitysöljyn mahdollisuuksia vähäpäästöisenä, sähköverkkoa kuormittamattomana ja huoltovarmuutta tukevana energiaratkaisuna. Teknologianeutraali tarkastelu edellyttää, että HVO:n päästö-, kustannus- ja sähköteho vaikutukset arvioidaan samoin perustein kuin muut avustuskelpoiset lämmitysratkaisut.

Laskentaesimerkki osoittaa, että IVLP+HVO-hybridijärjestelmä on käyttökustannuksiltaan edullisempi kuin IVLP+sähkökattila ja samalla investointitarpeeltaan olennaisesti pienempi kuin koko lämmitysjärjestelmän vaihtaminen täyssähköiseksi. Ratkaisu vähentää myös sähköverkon huipputehon tarvetta ja säilyttää varalämmityskyvyn kireimpien pakkasjaksojen aikana.

Alla esimerkkilaskelma näyttää hybridilämmityksen käyttökustannus- ja CO₂ päästöjen vertailun.

POK= perinteinen lämmitysöljy

HVO= uusiutuva lämmitysöljy

IVLP= ilmavesilämpöpumppu

sähkön hinta sisältää energian-, siirron- ja verojen hinnat: 0,18 €/kWh

POK hinta 22.6. 2026 hintojen mukaan 0,142 €/kWh

HVO hinta 22.6.2026 hintojen mukaan 0,164 €/kWh

Laskentaesimerkki käyttökustannusten ja päästöjen vertailu kiinteistölle, jonka lämmityksen tehontarve 200 kW ja energiankulutus 450 000 kWh vuodessa.

Lämpöpumppu tuottaa 315 000 kWh energiaa vuodessa, johon se tarvitsee 105 000 kWh ostosähköä ja loput 135 000 kWh tuotetaan täysteholle mitoitettulla öljykattilalla verrattuna sähkökattilalla tuotettuun huippukuormaan.

IVLP+SÄHKÖKATTILA

IVLP 105 000 kWh+135 000 kWh = 240 000 kWh ostoenergiaa

240 000 kWh * 0,18 €/kWh = 43 200 €

IVLP+POK

IVLP (0,18 €/kWh * 105 000 kWh) + (0,142 € * 135 000) = 38070 €

IVLP+HVO

$IVLP (0,18\text{€}/\text{kWh} * 105\,000\text{ kWh}) + (0,164\text{ €} * 135\,000) = 41040\text{ €}$

Esimerkin perusteella IVLP+HVO-ratkaisu on käyttökustannuksiltaan edullisempi kuin sähkökattilaan perustuva huippukuorman tuotanto, ja sen toteuttaminen edellyttää huomattavasti pienempiä investointeja kuin koko lämmitysjärjestelmän vaihtaminen. Lisäksi uusiutuvaa HVO:ta hyödyntävä hybridijärjestelmä pienentää CO₂-päästöjä, vähentää sähkötehon kuormituspiikkejä ja tukee kiinteistöjen huoltovarmuutta.

Kustannusvertailussa on tietysti huomioitava, että hinnat vaihtelevat kaikilla energiamuodoilla mutta käyttökustannukset suhteessa toisiinsa eivät merkittävästi muutu.

Lämmitysenergia Yhdistys ry esittää, että asetusta muutetaan siten, että avustuskelpoisiksi hyväksytään myös teknologianeutraalit ja kustannustehokkaat päästövähennystoimet, kuten uusiutuvan lämmitysöljyn käyttöä mahdollistavat poltinpäivitykset sekä olemassa olevan öljy- tai kaasukattilan rinnalle toteutettavat hybridijärjestelmät.

Hannula Arto
Lämmitysenergia Yhdistys ry